Poštnina plačana v gotovini.
Štev. 24.

V Ljubljani, dne 15. decembra 1933.

Cena posamezni številki Din 3·—
leto. XV.

„NAŠ GLAS“ izide vsakega prvega, in petnajstega v mesecu. Naročnina za celo leto Din 40·—, za pol leta Din 20·—, za četrt leta Din 10·—. — Za inozemstvo je dodati poštnino. — Oglasi po ceniku.

NAŠ GLAS

Uredništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/I. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Upravništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 6. Račun poštne hranilnice v Ljubljani štev. 11.467.

List za državne nameščence in upokojence.

Dr. FR. O.:

Na kraljev rojstni dan.

Ni je hiše, podjetja, ni organizacije ali ustanove brez voditelja, brez glavarja. Če je potreben vodja tem malim edinicam, je potreben tem bolj velikim ustanovam — državam. Tu govorimo o državnem poglavarju.

Mesto in položaj državnega poglavarja, ki je predstavnik in voditelj države, je tem bolj pomembno in važno, čim bolj zna ta poseči v nevarnih časih državnega razvoja z močno voljo, veliko energijo in modro preudarnostjo v potek državnih poslov in državne usode sploh. In če je tak državni poglavar hkrati oseba, ki je kumovala in sodelovala v odlični meri ob postanku države, ki je polagala osnovne temelje bodoči veliki državni zgradbi, potem je tam državni poglavar naravnost organično združen z državnim bitjem, z državnim organizmom.

Med take državne poglavarje moramo prištevati našega kralja Aleksandra I., ki praznuje ob 15 letnici zedinjenja jugoslovanskega naroda svoj rojstni dan dne 17. t. m. Naj nam bo dovoljeno, premotriti le nekaj momentov iz njegovega življenja!

Vse lepe besede o potrebi osvoboditve in združitve Jugoslovanov v eno državo od početka 19. stoletja dalje so bile le idejna priprava. Meso in kri, realno življenje so ji dali šele osvobodilni boji v balkanski vojni in zlasti v svetovni vojni. Tedaj vidimo sredi bojnih poljan — razen njegovega očeta kralja Petra Osvoboditelja — trajno na delu, v neprekinjenem snovanju in vodenju armad ravno našega kralja Aleksandra. Vse vojne napore in težave, pa i grozote in strahote same albanske Golgote prenaša v samozatajevanju in junaštvu skupno s svojimi vojaki.

S silnimi žrtvami je pridobljena zmaga. Oktober, november 1918. Blagodejno solnce zlate svobode je posijalo lepega jutra na širne pokrajine od slovenskih planin pa doli do sinje Adrije, od kršne Črne gore, hrvatsko-banatskih ravnin pa do daljne Đevđelije in Ohrida, budeč narod k lepšemu življenju. Narodno veće v Zagrebu, Narodna vlada tam, v Ljubljani in drugod: kopica državic in samovlad. Pa že se je oglašal sovražnik, hoteč poteptati komaj priborjeno svobodo Slovencev, Hrvatov in Srbov iz nekdanje Avstro-ogrske države. Kam, kaj, kako? Pa je vendar spričo preteče nevarnosti prišlo spoznanje, da je treba strniti vsa ozemlja od Triglava do Vardarja, od Maribora do Subotice v eno jugoslovansko državo, v Jugoslavijo.

Ob svečanem državno-pravnem aktu na 1. december 1918., ko so si podali roke v nerazdružno nacionalno in državno zvezo Srb, Hrvat in Slovenec, je sodeloval mladi modri regent Aleksander, sprejemajoč s člani srbske Narodne skupščine in vlade vse otroke majke Jugoslavije pod en državni krov.

Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev. Parlament, vlada, strankarska vlada za vlado, skoro vsake kvatre druga; partija nad partijo, zlorabe, korupcija. Država se strese v temeljih, grozi ji pogin. **Pa se je našel rešitelj v osebi velikega državnika, našega vladarja Aleksandra.** Z mogočno gesto je odstranil države nevredne organe iz državnega templja. Ni več Narodne skupščine, ni več partizanskih vlad. Kralj sam stopi s svojo proklamacijo in manifestom od 6. januarja 1929 ob neodvisni, nevtralni vladi neposredno z narodom v stik. Vse to je bilo treba, da se pomirijo razburjenja, poležejo strasti in ustvarijo zopet tla za redno, normalno državno upravljanje. Odgovornost, važnost in silnost izdanih ukrepov, ki so prinesli rešitev iz najtežjega stanja naše državne politike, postavljajo kralja Aleksandra I. med prve evropske in svetske državne poglavarje.

Kdo bi mogel našteti in preceniti sploh vse delo in skrb našega kralja za državne posle, ki jo kaže ob vsakem času, ob vsaki situaciji! To delo in njegova trajna briga za prospevanje vseh delov države in naroda na gospodarskem in kulturno-prosvetnem polju je ogromno.

Jugoslavija si mora šteti v srečo, da ima tako požrtvovalnega in modrega vladarja. Zato kličemo vsi Jugoslovani ob njegovem rojstnem dnevu:

Naš kralj Aleksander naj živi!

Koliko nas je?

Nekaj uradnih statističnih podatkov.

Iz statistike finančnega ministrstva, ki je bila izdelana na temelju drž. proračuna za leto 1933./34. smo dobili podatke o številu drž. uslužbenstva, upokojencev in invalidov. Podatki so sestavljeni po stanju na dan 1. julija 1933.

Po ti uradni statistiki je vseh aktivnih pragmatičnih in nepragmatičnih drž. nameščencev, to je uradnikov, zvaničnikov in služiteljev ter pogodbenih uslužbencev in dnevničarjev, skupno 207.130 (napram 197.056 v drž. proračunu za 1932/33 torej za 10.074 uslužbencev več).

V navedenem številu je 27 ministrov in banov, 54.796 uradnikov, 15.352 uradniških pripravnikov, 34.974 zvaničnikov, 11.075 služiteljev, 38.601 pogodbenih in honorarnih uslužbencev ter dnevničarjev, 2.255 neopredeljenih uslužbencev, 10.107 častnikov in vojaških uradnikov ter 39.933 podčastnikov in orožnikov.

Pri vseh **banskih upravah** je bilo dne 1. julija letos 43.685 drž. uslužbencev. Ti so po strokah razdeljeni na posamezna ministrstva tako-le:

Prosvetno ministrstvo 30.324, notranje zadeve 7.814, finance 9, gradbe 2.627, kmetijstvo 583, trgovina in industrija 324, gozdovi in rudniki 286, socialna politika in narodno zdravje 1.718.

Upokojencev je bilo ob sestavi statistike vseh skupaj 60.402, ki so prejeli skupno 1.020,699.326 dinarjev pokojnin.

Od teh jih je prejemalo 9.467 svoje pokojnine od finančne direkcije v Ljubljani v letnem znesku 155,606.532 Din. Zagrebška finančna direkcija je imela 14.468 upokojencev s prejemki v višini 242,918.316 Din. Pri glavni drž. blagajni v Beogradu je 7.821 upokojencev prejemalo pokojnine v skupni višini 176,302.846 Din. Ostali upokojenci so prejemali svoje prejemke od drugih finančnih direkcij v državi, in sicer v Banja Luki 2.234, Splitu 4.262, Sarajevu 4.791, v Podgorici 4.793, v Novem Sadu 6.093, Nišu 3.399, Skoplju 1.971, a od fin. direkcije v Beogradu je prejemalo pokojnino 1.018 upokojencev.

Pri banskih upravah so poleg državnih nameščencev, ki prejemajo svoje plače iz državnih proračunov še **banovinski uslužbenci**, za katere se črpajo prejemki iz posebnih banovinskih proračunov. Vseh uslužbencev v 9 banovinah in upravi mesta Beograda je 11.878. Od teh je 2.056 banovinskih uradnikov, 1.051 uradniških pripravnikov, 372 zvaničnikov, 428 služiteljev, dnevničarjev in pogodbenih nameščencev pa 7.868.

Pri vseh banovinah v državi je 699 **banovinskih upokojencev**, ki prejemajo na leto vsega skupaj 7.661.820 Din pokojnine na leto. V dravski banovini je 85 banovinskih upokojencev, ki prejemajo na leto 697.615 Din. Največ banovinskih upokojencev je v dunavski banovini, namreč 479, v zetski pa najmanj, samo 5.

Po stanju na dan 1. julija 1933 je bilo 70.788 **vojnih invalidov**, ki so prejeli iz državne blagajne 103,490.835 Din osebnih in družinskih prejemkov. Ljubljanska finančna direkcija je izplačala 5.234 invalidom v minilem letu 9,017.772 Din prejemkov. Invalidov imajo posamezne direkcije: Zagreb 11.713, Split 5.490, Banja Luka 2.112, Sarajevo 12.437, Podgorica 5.270, Novi Sad 8.411, Niš 13.714, Skoplje 5.032 in Beograd 1.375.

O nekaterih drugih zanimivostih, ki so razvidne iz te statistike, bomo o priliki še poročali.

IVAN KOŠNIK,
gim. direktor v pok., Kranj:

Železniške legitimacije upokojencev.

Ko te upokoje, je prvo dejanje, ki se izvrši s teboj, da te razrešijo službe, ti ustavijo prejemke in ti odvzamejo železniško legitimacijo. Nahajaš se v popolnoma novem položaju. Posla nimaš nobenega, kaj bi začel s časom, ne veš. Z denarnimi sredstvi ne razpolagaš, posebno ne, če je prišla upokojitev nepričakovano kakor na primer, da si izvedel za njo iz časopisov ali pa prejel zadevno obvestilo kar brzojavno. Člen 128/2 zakona o državnih uradnikih sicer določuje, da mora biti osebna pokojnina odmerjena najkasneje v teku 15 dni po upokojitvi. Dotični dekret bo seveda pravilno datiran, a preden dobiš pokojnino v roke, mine navadno precejšnjo število mesecev. K sreči živimo sedaj v dobi, ko temelji gospodarsko življenje v veliki meri na kreditu. To reši marsikoga, da preboli ono dobo, dokler se mu ne nakaže pokojnina.

In železniška legitimacija! Dokler si bil aktiven, si imel pač na razpolago poljubno število polovičnih voženj. A izrabiti jih nisi mogel, ker ti je nedostajalo časa. V pokoju imaš časa dovolj, za to so ti pa dovolili tri polovične vožnje na leto. S temi moraš pač varčevati do skrajnosti in jih hraniti za morebitne daljše vožnje.

Kaj pa sledi iz vsega tega? Če živiš v malem mestu, si izoliran, kar se tiče družabnih in kulturnih zadev. Stik s kraji, kjer so gledališča, koncerti, knjižnice, knjigarne itd., ti je otežkočen in podražen. Glede trgovin si omejen na kraj bivališča. Ugodnosti, ki jih nudi konkurenca, ne moreš izkoristiti. V večjih mestih imaš pač vse to, nimaš pa zraka, nimaš prirode, kjer bi se oddahnilo oko, kjer bi se osvežila duša v prosti naravi. V prvem primeru otopiš duševno, v drugem pa propadaš telesno. Eno in drugo ima posledico, da zgineš čim prej in rešiš tako državni proračun bremena tvoje pokojnine. S fiskalnega stališča je to razumljivo, skoraj opravičljivo.

To stališče je pa v popolnem nasprotju z zahtevami, ki jih stavi nate naša družba. Ko si stopil v pokoj, računa družba na tvoje intenzivnejše sodelovanje na tem ali onem polju. Ako se odteguješ, se ti to zameri, imajo te za čudaka. Pa tudi sam po svojem nacionalnem čuvstvovanju, po tradiciji svoje službe hočeš še ostanek svojih moči posvetiti domovini, za kulturni in gospodarski napredek svojega kraja. Na občnih zborih nacionalnih, kulturnih organizacij te vedno kaj radi pošiljajo v odbore, saj imaš časa dovolj. Poverjajo ti funkcije, s katerimi ni zvezano samo delo, ampak vsebujejo dostikrat tudi materialne žrtve. Ko pridejo v odborovih sejah na razgovor vprašanja o reprezentaciji društva, o konferencah tu ali tam, se kaj rado pokaže na upokojenca, da prevzame te naloge. Poudarja se, upokojenec ima čas, je sposoben za to, tekom svoje službe se je izvežbal za take posle. Nihče ga pa ne vpraša, ima li denar za to. Po navadi nihče ne ve, da je pokojnina manjša, kakor so bili aktivni prejemki. Neznano jim je, da ne razpolagaš z legitimacijo za polovično vožnjo odnosno, da moraš žrtvovati tretjino deputata, ki ti je odmerjen za vse leto. Če celo zadevo pojasniš, ti gotovo to ne dvigne ugleda. Navadno se rešiš tako, da se odtegneš vsakemu takemu udejstvovanju.

Ko bi merodajni krogi vse to poznali, postopali bi pač drugače. Apelujmo še enkrat na logiko. Pri polnih letih dobiš 95% svojih aktivnih prejemkov za penzijo. Zakaj se ta zakonska določba ne upošteva tudi pri železniški legitimaciji? V aktivnosti si imel pravico do neomejenega števila polovičnih voženj, 95% od tega števila bi dalo za upokojenca zopet neomejeno število.

Kako kratkovidna je dosedanja odredba s fiskalnega stališča, pokaže jasno sledeči dejanski primer. Mi z Gorenjskega, isto bo veljalo tudi za druge kraje, imamo pač potrebo peljati se sem pa tja v Ljubljano. Pri sedanjih razmerah redno uporabljamo avtobusne zveze. Voznina je pri teh prilično ista kot na železnici. Vrh tega imamo še to prednost, da nam ni treba hoditi na železniško postajo. Vstopamo in izstopamo na postajališču, ki je oddaljeno le nekoliko korakov od naših stanovanj. Poleg tega so pa avtobusne zveze navadno ugodnejše od železniških. Potem se pa svet čudi, da so avtobusi prenapolnjeni, železnica pa prevaža prazne vagone iz kraja v kraj. Kar velja za nas deželane, velja v isti meri za tovariše v Ljubljani, kadar hočejo napraviti izlete v okolico.

Če se nudi publiki o gotovih prilikah brezplačna vožnja po železnici, če imajo razna društva pri svojih prireditvah in izletih četrtinsko voznino za udeležnike, ne more biti pretirana zahteva državnih upokojencev, posebno onih s polnimi službenimi leti, da se jim odobre na železnici olajšave, kakor jih imajo njihovi aktivni tovariši. Saj drugod tudi ni drugače.

Kdor hoče imeti odgovor na vprašanje, zakaj se z našimi težnjami, katerih upravičenost vsak pripozna, postopa odklonilno ali zavlačevalno, naj prečita članek, ki je izšel v Našem Glasu dne 15. junija.

Stanovanjskim najemnikom!

Od »Društva stanovanjskih najemnikov« v Ljubljani smo prejeli v objavo ta oklic, ki naj ga naši bralci pozorno prebero:

»Stanovanjsko vprašanje je velevažno javno in državno-politično vprašanje, katerega rešitev se ne sme več odlašati. Stanovanjske najemnine so hudo pretirane. Gospodarske razmere so se v zadnjih letih bistveno spremenile na slabše, da leži na tleh vsa obrt in industrija, vsled česar nima ljudstvo niti dela niti zaslužka, najemnine pa so ostale na isti višini kakor so bile pred svetovno gospodarsko krizo, v nekaterih primerih so se pa celo zvišale. Hišni najemniki skušajo na vse mogoče načine, da bi bili kos visokim najemninam, a vse je zaman. Večina si pritrgava od ust, celi deli mesta dobesedno stradajo z otroki vred, ker skušajo zadostiti pretiranim zahtevam hišnih lastnikov.

Že pred dvema letoma se je g. ban dr. Drago Marušič odločno zavzel za uboge stanovanjske najemnike, ter resno opozoril organizacijo hišnih posestnikov, da so najemnine mnogo previsoke. Ljubljanski župan g. dr. Puc že celo leto nastopa na vseh javnih shodih za izpolnitev upravičenih zahtev stanovanjskih najemnikov ter na podlagi konkretnih statističnih podatkov dokazuje, da je zahtevanje tako visokih najemnin nesocialno in dacela neupravičeno, vsled česar ves srednji in delavski stan propada. Rotil je hišne posestnike, da naj bodo vendar uvidevni in sporazumno z najemniki znižajo najemnine, češ, da pri sedanjem stanju vprašanja ne more ostati in da bo sicer morala država sama poseči vmes in v lastnem interesu urediti zadevo. Lep nasvet je bil to za oba stanova. Društvo stanovanjskih najemnikov deluje neumorno, opaža pa, da so se najemniki pričeli vdajati obupu. To pa je opasno za posamezne družine, hkrati pa škodljivo za državo samo, ker to nerešeno vprašanje zadeva večino prebivalstva po vseh mestih, trgih in večjih industrijskih krajih.

Tudi hišni posestniki tožijo po svojem društvu, češ da se v zadnjem času najemne vrednosti njih lastnih stanovanj dvigajo po davčnih upravah na višino najemnin, katere sami zahtevajo od najemnikov za enaka stanovanja. Temu so hišni lastniki pač sami krivi, ter si morejo na najenostavnejši način pomagati sami. Ker je ta obdavčba v zakonu utemeljena, se bo tako postopalo, dokler bo zakon v veljavi. Pričakovati pa ni, da bi se v doglednem času in pa ravno njim na ljubo spremenil. Izgleda torej ni drugega, nego da sami znižajo svojim najemnikom najemnine sedanjim gospodarskim prilikam primerno na znosno višino, vsled česar se po zakonu mora istočasno avtomatično znižati tudi obdavčba ozir. najemna vrednost za njihova lastna stanovanja.

Zaradi neuvidevnosti večine hišnih posestnikov in njihovih egoističnih namenov nikakor ne sme še nadalje propadati ves srednji in delavni stan, na katerem sloni država, ki nam mora biti nad vse. V državi smo navezani drug na drugega, vsi skupaj tvorimo državo, v kateri moramo biti vsi pod streho. Stanovanje je neobhodno potrebna življenska potrebščina, za katere se že po zakonu o oderuštvu nikakor ne smejo zahtevati pretirane najemnine.

Pravica je na naši strani. Stanovanjski najemniki! Strnite se v društvu stanovanjskih najemnikov, ker le v močni organizaciji leži uspeh. Nastopimo kot en mož za svojo pravico — za znižanje najemnin. Na tisoče nas je. Če bomo združeni v močno falango, bomo dosegli gotovo svoje upravičene zahteve. Kdor še ni član, naj takoj prijavi po dopisnici svoj pristop Društvu stanovanjskih najemnikov v Ljubljani (Nebotičnik III. nadstr.). — Članarina Din 1'— mesečno pač ne more nikogar ovirati, da ne bi pristopil k društvu.«

A. SPENDE:

Organizacija upokojencev napreduje.

Mogočen razmah banovinskih organizacij. — Anketa v Slav. Brodu.

Lani v februarju so poslale takrat obstoječe organizacije drž. upokojencev v Ljubljani, Sarajevu in Banja Luki skupno deputacijo v Beograd, ki je izročila našo, na našem občnem zboru soglasno sprejeto spomenico, tiskano v cirilici in latinici, v več sto izvodih ne le vsem merodajnim ministrom temveč tudi vsem senatorjem in drž. poslancem. Deputacija je prišla takrat v Beogradu do prepričanja, da morejo drž. upokojenci uspešno uveljavljati svoje težnje in zahteve edinole v močni enotni zvezi vseh poedinih organizacij, obsegajoči vse banovine. Za vsako banovino naj bi se pa ustanovilo po eno društvo. Delegatje so sklenili, da se mora ta akcija takoj započeti in izvršiti.

V Zagrebu je takrat obstojala edinole organizacija upokojenih oficirjev — nekaka obsmrtna podporna akcija. Pisec tega članka je na povratku iz Beograda v Zagrebu obiskal predsednika te oficirske organizacije in mu predočil nujno potrebo ustanovitve enotnega društva vseh panog državnih upokojencev savske banovine, torej ne posameznih frakcij. Predsednik je to potrebo popolnoma uvidel in priznal ter obljubil, da bo to idejo z vso vnemo propagiral.

Sarajevsko društvo je z velikim uspehom, predvsem v svojem glasilu »Glas penzionera« podpiralo to akcijo. Tako je prišlo do ustanovitve banovinskega združenja drž. upokojencev savske banovine v Zagrebu, ki ima danes že veliko število podružnic in poverjeništev. Na občnem zboru te močne bratske organizacije lani v februarju je bil soglasno izvoljen predsednikom senator in upokojeni veliki župan g. dr. Ljudevit Gaj. Poslovodeči podpredsednik je nadvse agilni podpolkovnik v p. g. Matanič, kateremu gre poleg blagajnika g. Haca v prvi vrsti zasluga za ustanovitev zagrebške organizacije in za njen mogočen razmah. A tudi v drugih banovinah so uvidevni tovariši spoznali nujno potrebo organizacije državnih upokojencev. Tako se je zgodilo, da so bili letos v oktobru organizirani državni upokojenci že v 6 banovinah: v dravski, dunavski, drinski, savski, vardarski in vrbaski.

Nujno potrebno je bilo torej, da se čim prej skliče anketa, ki bi razpravljala o ustanovitvi zveze in ukrenila, da se čim prej organizirajo še ostale banovine: moravska, primorska in zetska, predvsem pa prestolica Beograd. Anketa naj bi tudi razpravljala o novi spomenici, ker je postala lani v februarju predložena v nekaterih točkah neaktualna in odvišna.

Ta anketa je bila sklicana za 15. oktobra t. l. v Slav. Brodu, ki leži nekako v sredini naše kraljevine. Ljubljansko društvo je zastopal društveni tajnik. Bilo je zastopanih vseh šest, že organiziranih banovin, nekatere so pooblastile zaradi oddaljenosti bratska združenja v Zagrebu in Somboru. Anketo je otvoril delegat in podpredsednik savske banovinske organizacije g. Rudolf Matanič. Na njegov predlog je bil soglasno izvoljen za predsednika ankete in kongresa predsednik krajevne podružnice v Slavonskem Brodu, g. prof. Stjepan Tomič. Kongresa, ki se je vršil 16. oktobra t. l. se je udeležilo zelo veliko tovarišev, članov iz Slavonskega in Bosanskega Broda. Na anketi je bila soglasno sprejeta naslednja resolucija:

1. Vprašanje zakonskega izenačenja vseh upokojencev, upokojenih po prejšnjih zakonih, predvsem vprašanje staroupokojencev je treba brez nadaljnjega zavlačevanja rešiti in urediti bodisi s specialnim zakonom ali s posebno uredbo; to vprašanje je najvažnejše, ker ne zadeva samo vitalnih interesov in eksistence rodbin dotičnih upokojencev, temveč je tudi v interesu države same.

2. V zvezi s tem naj se reši vprašanje upokojevanja državnih nameščencev, predvsem:

a) naj se črta ali natančno omeji predpis točke 16. § 104. uradniškega zakona kot popolnoma odvišen in škodljiv, ker omogoča § 104. u. z. v svojih točkah 1—15 državni oblasti, da se osvobodi nesposobnih uradnikov itd.;

b) naj se nobenemu na novo upokojenemu državnemu uslužbencu ne ustavljajo njegovi prejemki vse dotle, dokler ni vprašanje njegove pokojnine popolnoma rešeno in pokojnina odmerjena in tudi že nakazana;

c) naj se v smislu § 126. u. z. izvrši revizija vseh državnih upokojencev in naj se vpokličejo v službo vsi oni, ki to žele in dokažejo, da so bili predčasno in brez zakonitega razloga upokojeni.

3. Naj se precizno in jasno obrazloži § 272. u. z. glede naknadnih prispevkov v uradniški pokojninski sklad.

Anatole France:

Andrejček.

Doktorja Trévièrea ste poznali. Gotovo se še spominjate njegovega širokega, odkritega in svetlega obraza in njegovih lepih sinjih oči. Imel je roko in srce velikega kirurga. Občudovali so njegovo prisotnost duha v težkih okoliščinah. Ko je nekega dne v amfiteatralni predavalnici izvrševal hudo operacijo, je napol operiranega bolnika prevzela skrajna slabost. Telesna toplota je pojemala, kri se ni več pretakala: bolnik je umiral. Tedaj ga je Trévière prijel z obema rokama, prsa ob prsa, in z močjo borilca stresel to krvaveče in razmesarjeno telo. Nato je spet pograbil svoj nož in naprej rezal s previdno smelostjo, kakor po navadi. Krvni obtok je bil obnovljen, mož rešen.

Ko je odložil predpasnik, je Trévière postal spet preprost in dobričina. Radi so imeli njegov glasni smeh. Nekaj mesecev po operaciji, na katero sem pravkar spomnil, si je ko je brisal svoj kirurški nožič, zadal ranico, katere ni smatral za nevarno. Povzročila mu je gnojen prisad, za katerim je v dveh dneh umrl, star šestintrideset let. Zapustil je ženo in fantka, katerega je oboževal.

Ob sončnih dneh je bilo vselej pod smrekami v Bulonjskem gozdiču videti mlado žensko v črnem, ki je vezla svilene čipke in preko igle pogledavala za majhnim dečkom, ki je kobacal po vseh štirih med lopato, majhno samokolnico in kupčki prsti. Bila je gospa Trévièreova. Sonce je božalo toplo bledico na njenih licih in iz prsi, kjer jo je mnogokrat stiskalo, in iz velikih rjavih oči, posutih z zlatim bleskom je lilo preobilje življenja in duše. S pogledom je varovala fantka, ki je, hoteč ji pokazati »hlebčke«, katere je spekel iz prsti, dvigal svojo rdečelaso glavico in modre oči, glavo in oči očetove.

Bil je ves okrogel in rožnat. Kesneje, ko je rasel, je pričel hujšati in lica, posuta z rdečimi pegami so pričela bledeti. Mati se je vznemirjala. Časih, ko se je zabaval v gozdiču in tekal z malimi tovariši, ga je, če je smuknil mimo stola na katerem je vezla, zgrabila v teku, mu brez besed dvignila podbradek, namršila obrvi opazovaje bledično lice in neopazno zmajala z glavo, med tem ko je mali spet stekel. Ponoči je ob najmanjšem šumu vstajala in stala bosa dolgo časa sklonjena nad posteljico. Zdravniki, nekdanji moževi tovariši, so jo pomirili. Otrok je bil samo nežen. Toda pogrešal je zdravega življenja na deželi.

Gospa Trévièreova je pripravila kovčke za pot in odpotovala v Brolles, kjer so bili moževi starši posestniki. Zakaj, saj veste, da je bil Trévière kmetski sin in da je do svojega dvanajstega leta stikal po gnezdih za kosi, ko se je vračal iz šole.

Poljubljali so se pod gnjatmi, ki so visele od stropnikov v zakajeni veži. Mati Trévièreova ki je čepela ob ogorkih v velikem kaminu in ni izpustila iz rok ročaja kozice, je z nezaupljivim pogledom motrila Parižanko in njeno služkinjo. Toda mali se ji je zdel prav srčkan in čisto tak, kakor da bi ga bil izrezal po očetovi podobi. Stari dobrčina Trévière, je bil ves suh in trd v svojem suknjiču iz grobega sukna in prav zadovoljen, da vidi vnuka.

Še niso končali večerje, pa je že Andrejček dajal glasne poljubčke dedu na brado, ki je tako bodla, bodla. Nato je kar naravnost zlezel dobričini na kolena, mu tiščal pest v lice in ga spraševal, zakaj je tako udrto.

»Zato, ker nimam več zob.«

»In zakaj nimaš več zob?«

»Ker so čisto počrneli in ker sem jih vsejal po brazdah, da vidim, če ne bi od njih zrasli beli.«

In Andrejček se je na ves glas smejal. Dedova lica, to je bilo pač nekaj čisto drugega, kot pa mamina lica!

Parižanki in malemu so pripravili sobo za goste, kjer je stala poročna postelja, v kateri je vrla dvojica spala samo enkrat, in hrastova omara, natrpana s perilom, zaklenjena. Posteljico, ki je nekoč služila domačemu sinu, so za vnučka prinesli s podstrešja. Postavili so jo v kot, ki je bil najbolj na varnem pod polico, kjer so stali lonci z vkuhanim sadjem. Gospa Trévièreova je kot ženska, ki je ljubila red, neštetokrat premerila smrekova tla, ki so pokala. Toda bila je vsa razočarana, ko ni našla nikjer obešalnika za obleko.

Strop, kjer so se videli bruna, in stene so bile pobeljene z apnom. Gospa Trévièreova je komaj opazila pisane podobe, ki so razveseljevale to lepo sobo. Vendar je opazila nad poročno posteljo jeklorez, ki je predstavljal dečke v črnih suknjah in belih hlačah, s pentljo na komolcu in s svečami v rokah, ki so šli v vrsti po gotski cerkvi. Pod sliko je brala te vrezane besede, kjer je bilo ime dan in podpis izpisan z roko: »Jaz, podpisani, potrjujem, da je Peter Agenor Trévière prejel svoje prvo sveto obhajilo v župnijski cerkvi v Brollesu dne 15. maja 1849. Gontard, župnik.«

Vdova je prebrala in izvil se ji je vzdih, eden tistih vzdihov razumnih in močnih žensk, ki so poleg ljubezenskih solza najlepši zakladi sveta. Ljubljeni ljudje ne bi smeli umreti.

Ko je slekla Andrejčka, mu je rekla:

»No, torej, zdaj pa lepo pomoli.«

Zamrmral je:

»Mamica, rad te imam.«

In po ti molitvici mu je omahnila glava, stisnil je trdo pesti in pokojno zaspal.

Ko se je prebudil, je odkril kokošje dvorišče. Presenečen, začuden, očaran je zagledal kokoši, kravo, starega konja, ki je bil slep na eno oko in pujska. Pujsek ga je predvsem očaral. In ta mik je trajal dneve in dneve. Kadar je bilo treba k obedu, se jim je z največjim trudom komaj posrečilo, da so ga privedli k mizi, vsega pokritega s slamo in gnojem, s pajčevinami v laseh in z gnojnico v čeveljčkih, s črnimi rokami, odrtimi koleni in rdečimi lici, smejočega se in srečnega.

»Samo približaj se mi nikar, ti mala pošast!« mu je zaklicala mati.

In poljubljanju ni bilo konca.

Ko je sedel za mizo, čisto na robu ozke klopi in obiral silno kurje bedro, je bil podoben majhnemu Herkulu, ki požira svoj bat.

Jedel je ne da bi se tega zavedal, čisto pozabil piti in čebljal:

»Mamica, kaj pa je to zelena kokoš?«

»To ne more biti nič drugega, kot papiga,« je malo prelahkomiselno odvrnila Parižanka.

Tako so naučili Andrejčka, da je dedkove race imel za papige, kar je povzročalo da je bilo njegovo pripovedovanje čudovito nejasno.

Toda ni si dal zlepa kaj natvesti.

»Mama, veš kaj mi je povedal ded? Povedal mi je, da kure delajo jajca. Ampak jaz dobro vem, da jih ne. Prav dobro vem, da jih dela branjevec na Neuillyski cesti. Potem jih nesejo kuram, da jih pogrejejo. Zakaj, kako naj bi pa, mama, kure delale jajca, ko pa nimajo rok?«

In Andrejček je še naprej raziskoval prirodo. Kadar se je z mamo sprehajal po gozdu, je doživljal vsa razburjenja kakor Robinzon Kruzoe. Nekega dne, ko je gospa Trévièreova sedela ob cesti pod hrastom in vezla je našel netopirja. Netopir, to je nekaj silnega. Res je, da ta netopir ni bil več živ, imel je celó krvav smrček. Mama mu je zaklicala:

»Andrejček! Boš pustil to grdobijo... Le naglo poglej tja gori v drevo.«

In zagledal je veverico, ki je skakljala po vejah. Mama je imela prav: živa veverica bolj srčkana ko poginoli netopir.

Toda prehitro je zginila in Andrejček je vprašal, če imajo veverice peroti, ko je nekdo prišel po cesti, se ustavil pred gospo

4. Naj se vsem upokojencem prizna za 50% znižana voznina za neomejeno število voženj na državnih železnicah in parobrodih, enako kot aktivnim drž. uslužbencem, kar bi državni blagajni le koristilo.

5. Naj se državni uslužbenci in upokojenci oproste vsakega plačevanja kuluka in naj se jim priznajo olajšave pri plačevanju šolnine.

6. Naj se predpisi o prenosu pokojninskih prejemkov iz ene finančne direkcije v drugo ob selitvi omilijo.

7. Naj se pokojnine v smislu zakona redno in točno izplačujejo takoj v začetku vsakega meseca.

8. Naj se pri izplačevanju pokojnine od upokojencev ne zahteva več, da morajo prejemati pokojnino izključno samo na svojem stanovanju Tudi naj se omilijo predpisi glede zahtevanega legitimiranja pokojninskih upravičencev ob izplačilu pokojnin.

Vprašanje ustanovitve Zveze upokojenških banovinskih društev se za enkrat odloži kot neaktualno, dokler ne bodo organizirani upokojenci prav v vseh banovinah, zlasti tudi v prestolnici. Akcija za izvedbo teh organizacij se poveri za prestolnico, za moravsko in zetsko banovino Združenju dunavske banovine v Somboru, za primorsko banovino pa Združenju savske banovine v Zagrebu.

Neobhodno potrebno je, da so vse organizacije glede vseh važnih vprašanj v neprestanem stiku in da predlagajo vse spomenice in predstavke skupno in sporazumno. Za posle vodeče banovinsko združenje je bilo soglasno izvoljeno bratsko Združenje dunavske banovine v Somboru, ki bo zaenkrat vlagalo vse predstavke in spomenice v imenu vseh, seveda sporazumno z ostalimi društvi.

Z navedenimi točkami resolucije niso izčrpane vse zahteve in težnje državnih upokojencev, temveč le najaktualnejše in najvitalnejše potrebe, katerim se lahko ustreže brez poseganja v državne finance, ker se zavedajo drž. upokojenci kot iskreni in preizkušeni rodoljubi, da morajo upoštevati tudi interese države in njenega napredka.

Razveseljivo je, da se je po anketi v Slav. Brodu že ustanovilo društvo upokojencev zetske banovine v Peći (Črna gora). Gotovo bo naše tovariše zanimal upravni odbor te najmlajše banovinske organizacije:

Predsednik bivši minister in drž. svetnik v p. g. Milorad Raičević; podpredsednik podpolkovnik g. Nasto Đukić, tajnik šef okruž. fin. uprave g. Đorđe Radulović, blagajnik penzioner g. Rade Saveljić in še 5 odbornikov. Predsednik nadzorstvenega odbora je bivši minister in divizijski general v pok. g. Radomil Vešović itd.

Takó se bližamo najnujnejši potrebi, če hočemo uveljavljati svoje pravice: namreč, da bodo v najbližji bodočnosti organizirane vse banovine. Za enkrat imamo torej posle vodeče banovinsko Udruženje v Somboru, na katero naj v bodoče vlagajo vsa društva svoje predloge in zahteve. To udruženje bo vse te predloge vposlalo v vednost in v presojo vsem ostalim društvom; šele potem se bodo te spomenice predlagale na odločilna mesta.

Končati moramo vendar enkrat z dosedanjo brezplodno prakso, da so vlagala spomenice in prošnje posamezna društva. Mnogo teh spomenic oz. predlogov je bilo neumestnih in neizvedljivih, sestavljenih zgolj z lokalnih vidikov in naravnost škodljivih naši skupni akciji.

Na anketi sprejeto resolucijo, ki naj bi bila slična po vsebini in obliki naši lani predloženi spomenici, kolikor je v posameznih točkah še aktualna in ki naj se izpopolni z navedenimi novimi zahtevami, bo predložila posebna deputacija v najbližji bodočnosti, predvidoma takoj po novem letu osebno v Beogradu vsem merodajnim ministrom, a jo bo tudi izročila vsem senatorjem in državnim poslancem.

DA! pri tvrdki J. Maček na Aleksandrovi cesti 12 kupite najbolj ugodno moška in dečja oblačila

Ženitev upokojencev in rodbinska pokojnina njihovih družin.

Društvo žandarmerijskih upokojencev za Jugoslavijo s sedežem v Ljubljani je od fin. ministrstva pod štev. 38.502/I od 12. septembra prejelo naslednje pojasnilo:

»1. Če upokojenec, upokojen po starem zakonu, kateremu kot čas vlaganja v uradniški pokojninski sklad **niso bila priznana polna službena leta** za pokojnino, naknadno vplača vloge v fond za določeno dobo, s tem poveča odstotek, ki se bo upošteval pri določitvi rodbinske pokojnine do največ 55%, kolikor rodbinska pokojnina more znašati za enega člana (§ 139. uradniškega zakona od 31. marca 1931).

2. Upokojenci, upokojeni po uradniškem zakonu od 31. julija 1923, ki so se oženili kot upokojenci, imajo v vsakem primeru pravico do rodbinske pokojnine, če je dotičnik doživel uveljavljenje uradniškega zakona od 31. marca 1931, ker bo njegovi družini pripadla pokojnina po določbah § 147. tega zakona.

3. Upokojenci, ki so bili upokojeni l. 1920. oz. pred uveljavljenjem uradniškega zakona od 31. julija 1923, in ki zdaj ne vlagajo v uradniški pokojninski sklad, njihove družine imajo pravico do rodbinske pokojnine že po sami določbi 2. odst. § 272. uradniškega zakona od 31. marca 1931.«

Ker je pa društvo menilo, da je 2. točka tega pojasnila v nasprotju s 6. točko § 62. fin. zakona za l. 1932./33., po katerem upokojenec, upokojen po zakonu iz leta 1923., ki se je oženil v pokoju, nima pravice do družinske pokojnine, je vnovič zaprosilo za pojasnilo. To je od fin. ministrstva prejelo pod štev. 44.922/I od 27. oktobra 1933, ki se glasi v prevodu:

»Z določbo točke 6. § 62. fin. zakona za leto 1932/33 je razložena določba čl. 144. uradniškega zakona od 31. julija 1923 in čl. 130. zakona o drž. promet. osebju od 28. oktobra 1923, po kateri družine tistih uslužbencev, ki so sklenili zakon po upokojitvi, pa niso bili kesneje reaktivirani, nimajo pravice do rodbinske pokojnine. Z drugimi besedami, družinam državnih uslužbencev, ki so se oženili kot upokojenci, **ni pripadala pravica do rodbinske pokojnine** po določbah uradniškega zakona iz leta 1923. za ves čas, dokler je ta zakon veljal, to je **do 1. aprila 1931.** Od tedaj, kot od dne uveljavljenja uradniškega zakona od 31. marca 1931, pripada družinam takih upokojencev pravica do rodbinske pokojnine po določbah tega zakona (§ 147. u. z.) neglede na to, da so se oženili kot upokojenci, če so le doživeli uveljavljenje uradniškega zakona od 31. marca 1931 (to je, če so na dan 1. aprila 1931 še živeli; op. ur.), ker so po tem zakonu postali vlagatelji v uradniški pokojninski sklad (§ 272. u. z.).«

Na željo objavljamo to pojasnilo še enkrat

Uradniško pravo v praksi.

Pokojnine polnoletnih hčerâ po očetu. Po novem zakonu o drž. prometnem osebju (enako kot po novem uradniškem zakonu) izgubi hči pravico do pokojnine po očetu 1. s sprejemom državne ali javne službe, dokler služba traja, 2. pa z omožitvijo. Po tem ima torej samska hči, ki ni v službi, pravico do pokojnine po očetu tudi še po doseženi polnoletnosti. Ker pa ni jasno, če ta določba velja samo za upokojence, upokojene po novih zakonih, je državni svet v svoji splošni seji takole odločil: »§ 260 v zvezi s § 261 zak. o drž. prometnem osobju je treba razumeti tako, da hči, polnoletna ali še ne polnoletna, čije oče je **služil** pri železnici, dokler so veljali še prejšnji zakoni, in ki je bil **upokojen** po določbah prejšnjih zakonov **ter je umrl, preden je stopil v veljavo zakon o drž. prom. osebju iz leta 1931,** nima pravice do pokojnine po določbah novega zakona.« — Torej imajo po novem zakonu o drž. prometnem osebju (analogno tudi po novem **uradniškem zakonu)** pravico do pokojnine tudi hčere tistih upokojencev, ki so bili na dan 1. julija 1931, ko je stopil v veljavo novi zakon o prom. osebju, **še živi.**

Draginjske doklade za otroke — vajence. Iz mnogih dopisov naših bralcev opažamo, da državnim aktivnim in upokojenim uslužbencem določbe uredb o draginjskih dokladah niso popolnoma jasne. Zlasti ne poznajo povečini predpisov o draginjskih dokladah, ki pripadajo za otroke. Zato opozarjamo, da pripada rodbinska dra-

Državnim nameščencem nudimo
10% popusta
pri nakupu damskih in moških oblačil
Fran Lukič, Ljubljana, Stritarjeva ulica

Trévièreovo in snel slamnik v pozdrav. Bil je to gospod, ki mu je lepa kostanjeva brada obrobljala moško in odkritosrčno obličje.

»Dober dan gospa, kako vam gre? Kako se ljudje spet najdejo! Glejte, to je pa vaš mali možek? Prav ljubek je. Saj so mi že povedali, da stanujete tod pri očetu Trévièreu... Oprostite mi. Poznam ga že tako dolgo!«

»Prišla sva semkaj, ker je moj fantek potreboval čistega zraka. Vas, gospod, se pa spominjam, da ste stanovali ob morju že tedaj, ko sem še imela moža.«

Ker je glas mlade vdove zamrl, je povzel resno:

»Razumem vas, gospa.«

In čisto naravno je nagnil glavo, kakor da hoče mimogrede počastiti spomin na hudo žalost.

Nato je po kratkem molku povzel:

»To so bili lepi časi! Koliko vrlih ljudi je bilo tedaj, ki so pozneje odšli. Ubogi moji pokrajinarji! Ubogi moj Millet! Vseeno je. Postal sem prijatelj slikarjev, kakor mi pravijo tam doli v Barbizonu. Vse jih poznam. Vrli fantje so to.«

»Pa vaša tovarna?«

»Moja tovarna? Dela se kar sámo.«

Andrejček se je pognal mednju.

»Mama! Mama! Pod velikim kamnom so pa pika-polonice. Vsaj milijon jih je, zares!«

»Le lepo molči in pojdi se igrat.« mu je suho odvrnila mati.

Prijatelj slikarjev je s svojim lepim, toplim glasom nadaljeval:

»Kako prijetno je, če se znanci spet snidejo! Prav pogostoma me sprašujejo prijatelji, kaj je z lepo gospo Trévièreovo. Povem jim, da je še zmerom in bolj kot kedaj lepa gospa Trévièreova. Na svidenje, gospa!«

»Z Bogom, gospod Lassalle.«

Andrejček se je vrnil. Spet jo je povpraševal, pa ni dobil odgovora.

»Mama, zakaj mi pa ne odgovoriš... Zakaj?«

In potegnil jo je za krilo. Tedaj je dela karajoče:

»Andrejček, kadar govorim s kom, me ne smeš prekinjati. Si razumel?«

»Zakaj?«

»Zato, ker se ne spodobi.«

To mu je izzvalo nekaj solza, ki so se pa spremenile med poljubi v smehljaj. Vseeno je bil to še lep dan. Nad ravnino je videti vlažno nebo, po katerem sijejo posamezni žarki, ki vzbujajo otožnost in občudovanje.

Nekaj dni kesneje je med hudim nalivom gospod Lassalle, obut v visoke škornje, obiskal mlado vdovo.

»Dober dan gospa. No torej, očka Trévière, bolj čvrsti kot kedajkoli?...«

»Koš je že še, samó noge niso nič prida.«

»Pa vi, mama? Zmerom z nosom v loncu, kajne? In pokušate juho. Tako je prav za dobro kuharico.«

In te domače besede so povzročile, da se je nasmehnila starka, kateri so se zenice iskrile med nagubanimi podočnicami.

Vzel si je dečka na kolena in ga vščipnil v lice. Toda deček se je rezko oprostil, stekel k dedu in mu splezal na kolena.

»Ti si konj, jaz sem pa postiljon. Hi! Le hitreje, hitreje!...«

Obisk je minil, ne da bi bila vdova in gost izmenjala pet besedi, samo njuni pogledi so se večkrat blesketaje križali, podobni bliskom, ki se utrinjajo v vročih poletnih nočeh sredi med nebom in zemljo.

»Oče, dobro poznate tega gospoda?« je vprašala mlada žena kakor mimogrede.

»Poznal sem ga že preden je nosil hlačke. Kdo pa ni poznal njegovega očeta tod pri nas? Pošteni ljudje, vsi brez izjeme, vsi odkritosrčni in naravnost. Lepo premoženje imajo. Gospod Filip... (pri nas mu pravimo gospod Filip) ima v svoji tovarni po šestdeset delavcev.«

Andrejčku se je zdelo, da je prišel pravi trenotek, da izrazi svoj občutek?

»Grd je, ta gospod,« je rekel.

Mama ga je živahno zavrnila, češ, da je bolje, da molči, če ne zna govoriti drugega kot bedarije.

Poslej je prinesel slučaj, da je gospa Trévièreova na vsakem ovinku srečavala gospoda Lassallea.

Postajala je nemirna, raztresena, sanjava. Stresala se je, če je listje zašumelo v vetru. Pozabljala je na svoje pričeto vezenje in navadila se je, da si je podpirala z roko glavo.

Nekega jesenskega večera, ko je okoli hiše očeta Trévièrea in po vsi okolici divje tulila strašna nevihta, ki jo je prignalo od morja, je mlada žena naglo odslovila služkinjo, ki je nalagala na ogenj, in položila malega Andrejčka v posteljco. Slačila mu je volnene nogavice in z obema rokama otipavala drobne nožice, ki so bile vse premrle. Mali je poslušal, kako je veter zamolklo renčal in kako je dež bil ob šipe. Oberoč se je okoli vratu oklenil matere, ki je bila sklonjena čezenj:

»Mama,« je rekel, »strah me je.«

Ona pa ga je poljubila:

»Nikar se ne razburjaj in spi, moj dragec.«

Nato je sedla k ognju in brala pismo.

Čim dlje je brala, tem bolj živo so ji cvetela lica. Toplo ji je velo iz prsi. In ko je končala z branjem, je obležala v naslanjaču, z rokami, ki so bile kakor brez življenja, duša, pa se ji je izgubila v sanjah. Premišljala je:

»Ljubi me. Tako dober je, tako odkrit, tako pošten! Zelo žalostni so zimski večeri za človeka, ki je sam. Tako nežnega se je pokazal z menoj! Prav gotovo ima plemenito srce. Dokaz mi je že način, kako me je poprosil za roko.«

Tedaj je njen pogled obstal na jeklorezu prvega sv. obhajila: »Jaz, podpisani, potrjujem, da je Peter Agenor Trévière...«

Povesila je oči. Nato je iznova premišljala:

»Ženska sama ne zna dobro vzgojiti fanta... Andrejček bo dobil očeta.«

»Mama!«

Ob tem klicu, ki je prihajal iz posteljce, se je vsa stresla.

»Kaj pa bi rad Andrejček? Zelo razburjen si nocoj.«

»Mama, mislil sem na nekaj.«

»Namesto da bi spal... Na kaj pa?«

»Očka je mrtev, kajneda?«

»Seveda, ubogi moj fantek.«

»Torej ga ne bo več nazaj?«

»Ah! Ne, ljubček moj.«

»No, dobro, mama. Vseeno je kar prav tako. Zato ker te imam tako zelo rad, veš mama? Tako zelo, da te imam rad kar za oba. In če bi se vrnil, ga sploh ne bi mogel več rad imeti.«

Nekaj časa ga je vsa nemirna opazovala in omahnila v naslonjač, kjer je obsedela negibna, obraz si je pa zakrila z rokama.

Otrok je spal ob šumu nevihte že dobri dve uri, ko se mu je približala in čisto po tihem vzdihnila:

»Le spi! Ne vrne se več.«

In vendar se je dva meseca kesneje vrnil. Vrnil se je s širokim zagorelim obrazom gospoda Lassallea, novega hišnega gospodarja. In Andrejček je pričel spet rumeneti, hujšati in postajal zmerom bolj potrt.

Zdaj je spet zdrav. In svojo vzgojiteljico ima tako rad, kakor je nekoč imel rad mater. In ne ve, da ima vzgojiteljica ljubčka.

K. D.

---

ginjska doklada za otroka **načeloma do 16. leta starosti**, preko te starosti pa le za otroke, ki 1. se redno šolajo (in sicer do dovršenega 23. leta starosti), 2. za otroke, nesposobne za pridobivanje in pa za 3. neomožene hčere, ki gospodinjijo očetu — vdovcu. Draginjska doklada pa tudi za manj kot 16 let starega otroka ne pripada, če ima otrok nad 200 Din čistega dohodka od premoženja ali kot nagrado za opravljanje kake službe ali od štipendije, oz. če se vzgaja v kakem javnem zavodu, kjer dobiva brezplačno preskrbo, vredno nad 200 Din na mesec. Ne pripada pa tudi doklada za otroka, ki je vstopil v trgovino ali obrt **kot učenec (vajenec) in ima od učnega gospodarja (mojstra) oskrbo**, čeprav ne dobi nobene nagrade v denarju. Po tem torej za otroka — trgovskega ali obrtniškega vajenca, katerega vzdržuje učni gospodar, ne pripada draginjska doklada, **tudi če otrok še ni 16 let star.**

Pobiranje takse za razsodbe državnega sveta. Z uveljavljanjem zakona od 26. decembra 1932 je bila izmenjena tarifna postavka 52 taks. tarife, s katero se je povišala taksa za tožbe na drž. svet in upravna sodišča. Ponavljajo se primeri, da nekatere osebe, zlasti upokojenci, ki so vložili tožbe na državni svet, katere so jim pa bile zavrnjene, ne plačajo takse, na katero so bili obsojeni. Zato je fin. ministrstvo odredilo, da morajo vse državne blagajne, ki izplačujejo takim osebam kakršnekoli prejemke ali sploh nakazujejo zneske, takso v najkrajšem mogočem roku izterjati ob izplačilu. Če bi uradniki pri državnih blagajnah tega ne mogli izvesti, se mora taksa izterjati s pomočjo upravne prepovedi na prejemke. — Taksa za državni svet, katero plača tožitelj, ki je s svojo tožbo bil zavrnjen, znaša zdaj 400 Din, medtem ko je bila prej samo 100 dinarjev.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

Po svetu.

Pred številnimi upokojitvami na Češkoslovaškem. Ministrski svet Č. S. R. je sklenil, da naroči vsem ministrom, naj čim prej stavijo predloge za upokojitev vseh češkoslovaških drž. uradnikov in uslužbencev, ki izpolnujejo za to pogoje. To velja za višje in nižje uradništvo, tudi za tiste, ki so nameščeni pri drž. podjetjih in zavodih. Upokojitve se morajo izvršiti takoj, vsekakor še pred koncem leta. Namen tega sklepa je ta, da se omogoči zaposlitev nezaposlenim mlajšim prosilcem za službe.

Desetletnica uradniškega glasila. Dne 10. oktobra 1933. je praznovalo ugledno glasilo avstrijskih uradniških organizacij na Štajerskem in Koroškem, graška »Festbesoldeten-Zeitung« desetletnico svojega izhajanja. List je prav dobro urejevan in smo iz njega že večkrat posneli mnogo prav zanimivih podatkov o uradniških razmerah v Avstrijski republiki.

Nekaj železniške statistike iz Avstrije. Avstrijske zvezne železnice imajo po službenih podatkih nekaj nad 60.000 aktivnih uslužbencev; v to število so všteti tudi uslužbenci, ki so bili prevzeti od bivše Južne železnice. Ob tem številu imajo pa tudi skoro 80.000 upokojencev. Mnogo so jih morale prevzeti avstrijske železnice po prevratu od nasledstvenih držav, mnogi so pa bili kesneje upokojeni. Po vojni so namreč lahkomiselno nastavljali osebje, tako da je bilo pred nekaj leti treba uslužbenski stalež znatno znižati in je bilo reduciranih 43.000 oseb. Primanjkljaj avstrijskih zveznih železnic, ki je leta 1930. znašal 47 milijonov šilingov, je leta 1931. zrasel na 101 milijon, v minilem poslovnem letu je pa znašal skoro 130 milijonov šilingov.

Nastavljanje učiteljstva na Nemškem. Ob začetku letošnjega šolskega leta je nemško prosvetno ministrstvo izdalo posebno naredbo, po kateri se na izpraznjena mesta učiteljev osnovnih šol ne smejo nastavljati nove učne moči. Isto velja tudi za izpraznjena mesta na srednjih šolah, kjer ni dovoljeno nameščati nove profesorje. V kratkem izide baje enaka določba tudi za vseučilišča.

Brezposelnost na ameriških železnicah. Iz Amerike poročajo, da brezposelnost pri železnicah polagoma ponehuje. Meseca maja letos je bilo na novo zaposlenih nad 19.000 uslužbencev. Zlasti se je povečalo število delavstva v železniških delavnicah, in sicer letos v avgustu za 12%, v septembru pa za 5%. Osebju se je ta čas izplačalo za 1.800.000 dolarjev več prejemkov.

O irskem učiteljstvu. Ker je vlada vnovič znižala prejemke drž. uslužbencem za 5 oz. 8%, so osnovnošolski učitelji ob koncu šolskega leta 1932/33 priredili po vsem Irskem enodnevno protestno stavko. V Dublinu je bilo veliko zborovanje na prostem, kjer so govorniki povdarjali zasluge učiteljstva za narodno osvoboditev. Navzlic temu vlada vztraja pri znižanjeu prejemkov.

Vestnik.

Vesel Božič

želita vsem naročnikom, sotrudnikom, interesentom in sploh vsem prijateljem lista

uredništvo in uprava.

Današnja številka našega lista je tiskana v nakladi 3.500 izvodov.

V lastni zadevi. «Naš Glas« še vedno ni tako razširjen, kakor bi kot glasilo državnih nameščencev in upokojencev moral biti. Krivi smo tega sami, ker mu posvečamo premalo pažnje. — Dolžnost vsakega državnega nameščenca, aktivnega in upokojenega, ne glede na panogo službe in na čin je, da stori za razširjanje našega glasila vse, kar more. List je navezan zgolj na svoje naročnike: **podpor ali subvencije ne prejema od nikogar.** Krepko gmotno podlago mu seveda moremo in moramo dati mi državni nameščenci sami. V današnjih težkih časih je vsem državnim uslužbencem, aktivnim in upokojenim, »Naš Glas«, ki z enako vnemo zagovarja vse skupne interese višjih in nižjih kategorij, še prav posebno potreben. Malenkostna naročnina 40 Din na leto **(torej samo 3'33 Din na mesec)** ne more biti ovira, da se število naročnikov čimbolj poveča.

Božične počitnice bodo trajale na vseh srednjih in osnovnih šolah od 23. decembra 1933 do vštetega 9. januarja 1934.

Nov grob. Dne 3. decembra t. l. je umrl v Ljubljani upok. podpolkovnik **Ivan Kramaršič.** Simpatični pokojnik je bil rojen v Žužemberku, služboval pa v Ljubljani, kjer je po prevratu stopil v pokoj. Bil je vselej zaveden Slovenec, ki ni nikdar skrival svojega odločnega narodnega prepričanja. Za 85 let starim podpolkovnikom Kramaršičem žaluje nešteto prijateljev in znancev. Pokojnik je bil zvest naročnik našega lista in dolga leta član Društva drž. upokojencev v Ljubljani. Naj bo zavednemu Slovencu, vzornemu poštenjaku in vrlemu stanovskemu tovarišu ohranjen časten spomin!

Odlikovanje slovenske učiteljice. Francoska vlada je odlikovala učiteljico iz Sv. Križa pri Kostanjevici, gospo Minko **Očakar**, z redom Officier d' Academie. Odlikovanje ji je bilo podeljeno kot priznanje za njeno živahno delo na mednarodnem vzgojnem polju. Odlikovana gospa je sodelovala tudi na mednarodnih pedagoških kongresih v Nizzi in Parizu.

Slava organizacije poštnih zvaničnikov in služiteljev. Združenje p. t. t. zvaničnikov in služiteljev kraljevine Jugoslavije je sklenilo, da bo proslavljajo vsako leto kot društveno slavo dan 1. decembra, ko se praznuje naradni praznik zedinjenja. Razen tega se je pa na ta dan lani ustanovilo imenovano društvo.

Izvajanje 1. odst. § 263 uradniškega zakona. Dodatno k našemu članku o tem vprašanju objavljamo razpis finančnega ministrstva od 7. 11. 1933, štev. 44.152/I, katerega je nedavno prejela ljubljanska finančna direkcija. — Razpis se glasi: »Po zadnjem stavku 1. odst. § 263 uradniškega zakona od 31. marca 1931 se mora rok enega leta računati za v s a k o povišanje prejemkov p o s e b e od dne, ko je uslužbenec prvikrat po uveljavljanju navedenega zakona dobil povišanje na dotične prejemke. Po tem velja torej rok enega leta tako za prvikrat po 1. aprilu 1931 dobljeni **periodski povišek kakor tudi za prvikrat dobljeno skupino,** ker sta to dve različne stvari, ki sta izrečno navedeni v § 263 uradniškega zakona«.

Tistim, ki se jih tiče! Navzlic ponovnim opominom, tudi pismenim, nekateri naročniki našega lista svojih obveznosti nikakor nočejo poravnati. Med njimi so taki, ki so že za celo leto ali še za dlje na dolgu na naročnini. Take malomarnosti naša uprava, ki mora vse nemale stroške za izdajanje lista redno in sproti poravnati, ne more brez škode za obstoj lista še naprej prenašati. Zato opozarjamo s tem take zamudnike poslednjič, naj dolg — ali vsaj polovico istega — nemudoma poravnajo.

Gospodarski krogi in državno uslužbenstvo. Ljubljansko »Jutro« je dne 28. novembra t. l. objavilo poročilo o anketi gospodarskih organizacij, ki se je vršila 27. novembra v Zbornici za TOI v Ljubljani zaradi stališča napram zakonskim predlogom o novih davkih. Na anketi je govoril tudi bivši minister g. Ivan Mohorič, ki je po »Jutru« izvajal tudi naslednje: »Zlasti bo treba v tej zvezi tudi razčistiti vprašanje stalnega naraščanja drž. uslužbencev, ki vedno bolj bremenijo drž. proračun. Iz predloga novega proračuna je razvidno, da se je število drž. uslužbencev v zadnjem letu povečalo za 10.040. Fatalno poglavje so tudi pokojnine, ki znašajo 1.100 milijonov Din letno. Pri nas se je uveljavilo v gotovih krogih naziranje, da je država nekak penzijski zavod, ki naj državljane preskrbi za vse življenje«.

Iz najboljšega slada in po navodilu župnika Kneippa je pripravljena edino Kathreiner Kneippova sladna kava. — Čuvaj se ponaredb!

Zanemarjen prehlad ima često najslabše posledice. Kot staro-preizkušeno sredstvo proti kašlju, prehladu dihalnih organov, hripavosti in zasluzenju so znane skoro po vsem svetu **Kaiser-jeve prsne karamele** in se dobijo sedaj v originalni kakovosti v lekarnah, drogerijah in kjer so vidni plakati. V lastnem interesu konzumentov je, da izrecno zahtevajo originalno kakovost (cena 5 Din za vrečico ali 12 Din za ploč. škatljo), ker se nahajajo v prometu ničeva ponarejanja, katera zdravju prej škodijo kot koristijo.

Osebna imena v uradnih spisih. Po predpisu prosvetnega ministrstva morajo uslužbenci tega ministrstva v svojih vlogah navesti vselej za rodbinskim imenom tudi očetovo ime in sicer v obliki svojilnega pridevnika, kakor to predpisuje § 31 zak. o imenih. Pisati je torej n. pr.: Kovač Josipov Peter. Pri ženskah je priimek (rodbinsko ime) rabiti pri podpisih in v uradnih spisih sploh v prvotni pravilni obliki in ne v obliki pridevnika.

Vsem še ne organiziranim državnim upokojencem!

Na drugem mestu so objavljene vse ugodnosti in popusti v zdraviliščih, pri raznih tvrdkah itd. ki so jih deležni vsi naši člani in njihovi svojci. Vse to za malenkostno članarino mesečno 3 Din.

To številko našega strokovnega lista pošiljamo tudi vsem v zadnjih mesecih novo upokojenim tovarišem. — Kdor želi biti deležen vseh teh popustov, naj plača po tej številki »Našega Glasa« priloženi položnici članarino.

Plačati je treba pristopnino 3 Din in članarino za **vse leto 1934 = 36 Din,** skupaj torej 39 Din. Na položnici zadaj naj vsak zapiše: »Pristopam kot nov član«.

Lahko se pa poravna članarina tudi v obrokih, (četrtletno ali polletno vnaprej); v teh slučajih pa ne more društvo poslati prej članske legitimacije, preden ni plačana celoletna članarina. Je torej v interesu vsakega člana, da poravna čimprej članarino za vse leto 1934, **morda v dveh ali treh zaporednih mesečnih obrokih!**

Društvo drž. upokojencev(enk) v Ljubljani.

Trpežnost je merilo vrednosti

Zanesljivo trpežne tkanine za plašče, obleke in kostume, dobro belo blago za perilo Vam nudi

A. ŽLENDER
LJUBLJANA, Mestni trg 22

Za pravice upokojencev.

Vse svoje člane opozarjamo zaradi plačila članarine od 1. januarja 1934 naprej na članek **»Vsem še ne organiziranim drž. upokojencem«** v tej številki. — Kdor hoče biti deležen popustov in udobnosti, mora nepogojno poravnati čimprej celoletno članarino, ker društvo ne more prej izdati članske izkaznice. — **Društvo drž. upokojencev(enk) v Ljubljani.**

Kuluk državnih upokojencev. Objavili smo že odločbo gradbenega ministrstva, po kateri se odkupnina za osebno delo po zakonu o samoupravnih cestah mora odmeriti državnim upokojencem samo od njihovih plač, ne pa tudi od stanarine. V smislu posebne odredbe fin. ministrstva je ljubljanska finančna direkcija že odredila, da se bo prihodnje leto meseca februarja 1934 ob pobiranju kuluka doslej preveč plačani znesek vsakemu upokojencu obračunal in se mu torej za toliko zniža višina odkupnine za leto 1934. — To odločbo je izdalo gradbeno ministrstvo na predstavko »Društva državnih upokojencev in upokojenk v Ljubljani«, ki beleži s to pridobitvijo, ki bo šla v korist vsemu stanu drž. upokojencem, **velik in časten uspeh.**

Nakazovanje pokojnin v inozemstvo. Ker je bilo mnogim našim upokojencem, ki žive v inozemstvu nakazovanje pokojnine ustavljeno zaradi tega, ker njihove prijave ni vidiral naš konzulat, je Društvo drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani predložilo finančnemu ministrstvu predstavko. V nji navaja, da so se doslej vse pokojnine našim drž. upokojencem, bivajočim v inozemstvu redno nakazovale na temelju službenih potrdil pristojnih župnih uradov oz. policijskih oblastev. V zadnjem času so pričele izplačilne blagajne zahtevati, da mora taka potrdila vidirati še naš konzulat. Ker je pa kr. konzulat v Celovcu prošnjo nekega, izven Celovca stanujočega našega upokojenca zavrnil, isti ni mogel predložiti zahtevanega, po konzulatu vidiranega potrdila. Društvo je zato prosilo ministrstvo, da v bodoče ne zahteva več vidiranja po konzulatih, ker isti za naše upokojence, ki žive izven sedeža konzulata, ne morejo izdajati zaželenih potrdil. — O uspehu intervencije bomo poročali.

Upokojenec.

Železniške legitimacije za civilne in vojaške upokojence, invalide in njih rodbine. Vsi upokojenci in njih rodbine, katerim so bile izstavljene legitimacije leta 1929. in jim bo torej potekla petletna doba koncem tega leta, se pozivajo, da jih predlože do 31. decembra 1933. finančni direkciji, **odseku za računovodstvo »pokojninski referat«** v Ljubljani. Za izstavitev novih legitimacij naj se prošnjam priloži slika, znesek 10 Din in zadnji knjižni izpisek čekovne nakaznice. Legitimacije samo za podaljšanje za l. 1934. pa naj se predlože čimpreje, najkasneje pa do 20. januarja 1934.

Draginjske doklade drž. upokojencev, živečih v inozemstvu. Dravska fin. direkcija razglaša: Opazilo se je, da naši drž. upokojenci, ki stalno žive izven ozemlja kraljevine Jugoslavije in tam uživajo pokojnino od naše države, ne predlagajo dvakrat na leto predpisanih prijav za priznanje draginjskih doklad, čeprav so jim bili vsem obrazci že pred delj časa dostavljeni. Ker se brez prijave drag. doklade

ne smejo nikomur nakazovati, bo dravska finančna direkcija vsem upokojencem, ki prijav niso predložili, ustavila izplačevanje osebne in rodbinske drag. doklade. S tem se vsi prizadeti drž. upokojenci oziroma njihovi v tuzemstvu bivajoči pooblaščenci vnovič opozarjajo, naj prijave nemudoma predlože. Prijavne obrazce je založilo »Društvo drž. upokojencev in upokojenk« v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22, kjer se morejo naročiti. Vsak obrazec stane 1 Din.

Koliko je staroupokojencev? Po uradni statistiki je v vsi državi, tako zvanih staroupokojencev, t. j. takih drž. uslužbencev, ki so bili upokojeni po zakonih, veljavnih pred 1. septembrom 1923, približno 11.940. Pri tem so všteti že njihovi rodbinski člani. Večina teh staroupokojencev je stara nad 65 let. Zato bi za izenačenje njihovih pokojnin z upokojenci kesnejših datumov ne značilo posebno velikega finančnega izdatka.

Vzgledna stanovska požrtvovalnost. Zagrebški »Penzioner« sporoča, da so svojci pok. gospe Katarine Fišer, ki je bila članica Udruženja drž. penzionera za savsku banovinu od pogrebnine oz. posmrtnine, katero bi bili morali prejeti iz posmrtnega sklada navedene organizacije, darovali polovico t. j. 1000 Din isti organizaciji v dobrodelne namene, drugo polovico pa so naklonili istemu društvu kot ustavnino v spomin pokojnice. — Takih vzgledov bi bilo želeti tudi pri nas.

Pravna pomoč upokojencem. Zagrebška organizacija drž. upokojencev je naprosila svoje člane — upokojene sodnike, da bodo nudili ostalim članom po potrebi pravne nasvete in sicer nekateri v društvenih lokalih, drugi pa na lastnem stanovanju. Priporočati bi bilo tudi našemu ljubljanskemu društvu, da enako ugodnost nudi tudi svojim članom.

Čitalnica za upokojence. Zagrebško Udruženje drž. penzionera je v svojih društvenih prostorih odprlo čitalnico, kjer so članom vsak dan ob določenih urah na razpolago razni časopisi in posamezne igre kot šah, domino in igralne karte. Razen tega ustanavlja društvo knjižnico, ki bo članom nudila zabavno in poučno berivo. Uporaba knjižnice bo prav tako brezplačna, kakor je dostop v čitalnico vsem društvenim članom prost.

Stanovska statistika.

Statistika davčnega uradništva. Po stanju sredi novembra leta 1933 je bilo v Sloveniji, to je na področju dravske finančne direkcije, vsega skupaj 168 davčnih uradnikov v službi. Od teh jih je v VI. skupini 67 (24 davčnih inspektorjev in 43 višjih davčnih kontrolorjev), v VII. skupini 22 davčnih kontrolorjev, v VIII. skupini 37 davkarjev, v IX. skupini 21 pomožnih davkarjev in 21 uradniških pripravnikov. — Za primerjanje navedemo, da je bilo še leta 1926 na istem področju nad 250 davčnih uradnikov.

Nekaj statistike o poštnih uslužbencih. Po uradnih podatkih je bilo leta 1931 v državni poštni službi 15.322 uslužbencev, od tega števila je bilo 4813 žensk. Uradnikov je bilo 2537, uradnic pa 2142, uradniških pripravnikov 313, pripravnic 174, zvaničnikov 2345, zvaničnic 456, služiteljev 2496, služiteljic pa 143. Razen navedenih so vsi ostali uslužbenci pogodbeno nameščeni ali pa so dnevničarji, delavci itd. — Po določbi nove uredbe o organizaciji p. t. t. službe je maksimirano število žensk v poštno-brzojavni stroki. Po teh novih določilih sme biti v panogah, za katere je predpisana popolna oz. nepopolna srednja šola, največ 30% žensk, v panogal, za katere se pa zahteva fakultetska izobrazba, pa tudi največ 10% žensk. Za zvaničnike se ženske sploh ne bodo sprejemale več, v služiteljski skupini pa morejo biti nameščene samo snažilke.

Iz zagrebške organizacije upokojencev. Združenje upokojencev savske banovine v Zagrebu ima zdaj že 2418 rednih članov. Od teh jih je iz Zagreba 972, izven Zagreba jih pa stanuje 1446. Člani plačujejo na mesec po 3 Din članarine.

Svetovna gospodarska groteska.

Odkar si je stroj podjarmil človeka in ves svet in pahnil neštete milijone ljudi, ki so ostali brez posla, v revščino, vladajo v sodobnem »umnem« narodnem gospodarstvu razmere, ki sličijo skoraj groteskam in meje že na blaznost.

Leta 1931. so poročali ameriški listi, da so po malih mestih severno-zapadne Kanade nezaposleni delavci stradali, medtem ko so vse naokoli teh mest nepregledne ravnine bile pokrite z valujočim žitom, katerega zaradi nizkih cen pšenice sploh nihče ni požel. Lani so morala državna oblastva v pokrajini New York pozvati krajevne organe, naj prepovedo vlivanje mleka v reke. Povod prepovedi je bilo dejstvo, da so poginile ribe v veliki množini zaradi mleka, ki je bilo zaradi prenizke cene na trgu zlito v vodo. Ob istem času so pa uradno ugotovili da je v mestu New Yorku od desetih otrok ostalo šest stalno premalo hranjenih, tako da so širjenju jetiki vrata odprta na stežaj. Tudi v Kaliforniji in v drugih delih Unije, so veleposestniki v velikih množinah po mesece stalno izlivali mleko v vodo, da ohranijo ceno na prvotni višini.

V Braziliji so uničili že ogromne množine kave. Že več mesecev sežiga noč in dan državni kavni zavod v Sao Paulo surovo kavo in že več mesecev gore po vsi Braziliji velikanske grmade, kjer neprestano sežigajo kavo. To sežiganje nudi zlasti ponoči čudno sliko. Ladje, ki plovejo v pristanišče v Santosu, opazijo že daleč iz morja goste oblake dima in oster vonj po kavi. V ogromnih skladiščih so nagomilene strahotne množine kave, po nekih cenitvah nad 12 milijonov vreč in vedno iznova pritekajo nove zaloge, tako da kave ni mogoče sproti uničiti. Zato je ne sežigajo samó, temveč jo uporabljajo za temelje in za posipanje cest, pa tudi za kurjenje lokomotiv in za izdelovanje briketov. Po nekod jo polivajo s petrolejem, drugod jo mečejo v morje ali pa jo na kak drug način uničujejo. Država vpliva z vsemi silami na lastnike plantaž, naj omeje pridelovanje kave.

Enako politiko izvaja tudi vlada Zedinjenih držav. Veleposestnikom plačuje nagrade za zmanjšanje posevnih površin, zlasti za gojitev pšenice in bombaževca. Zato so pričeli farmerji na debelo uničevati bombaževce.

Na Antilih so pometali v morje že na desetisoče vreč kakava, da bi mu cena ne padla. Na Danskem so pobili več deset tisočev krav, ki so jih prej redili, da so iz njihovega mleka izdelovali surovo maslo in sir za izvoz, v prvi vrsti za ladijsko prehrano. Z mesom ubitih krav krmijo zdaj prašiče, ker se za enkrat bolj izplača izvažati mast in slanino, kot pa surovo maslo in sir. Na Češkem plačuje država podpore poljedelcem, ki so pripravljeni uničiti del hmelja, katerega so pridelali. — Na Holandskem so polili s petrolejem in tako uničili več milijonov cvetličnih čebulic, namenjenih za prodajo v inozemstvo. Podobnih primerov gospodarske zmešnjave, ki je pokazala, do kam sta pritirala kapitalistična samopašnost in brezizjemen egoizem vse svetovno gospodarstvo, bi bilo mogoče našteti še več.

Če pomislimo, da so hkrati na svetu obsežne pokrajine, kjer tisoči in stotisoči ljudi mré od lakote, kot na primer v Indiji, na Kitajskem, pa tudi po nekod v Rusiji, nam bo ta gospodarska groteska postala še bolj tragična. Zato ni čuda, da obenem, ko se uničujejo poljedelski pridelki, tavajo po svetu milijoni nezaposlenih lačnih ljudi, ki ne morejo dobiti zaslužka ne zase, ne za svojo družino.

Seznam članskih ugodnosti.

Člani Društva drž. upokojencev in upokojenk v Ljubljani so deležni naslednjih popustov pri raznih tvrdkah v Ljubljani in drugod.

Cvetličarne:

Korsika: v Nebotičniku, 10% popust v zimski dobi (oktober-april) 20% popust v poletni dobi (maj-september). — Kjer ni naveden kraj, je mišljena vselej Ljubljana!

Čevlji:

Krisper Ant.: Mestni trg 26, 5% popust. Glej tudi pod »Galanterija«.

Peko: 5% popust a le v prodajalni na Miklošičevi cesti, pri takojšnjem plačilu 5% popust.

A. Žibert: v Prešernovi ulici 38 in 5 in v modni trgovini, Kongresni trg 19 pri Nunski cerkvi, — 10% popust.

Dentisti:

1. **Maks Šramel**, Aleksandrova cesta 5.
2. **Milan Virant**, Sv. Jakoba trg 7.
3. Dipl. d. Pavel **Vrankar**, Tavčarjeva ulica 2/I.

Pri vseh znatni popusti za vsa dentistična dela. Tudi obročna odplačila po dogovoru. **Cene s popusti so številčno specifirane!**

Dežniki:

Vidmar Josip, Pred Škofijo 19 in Prešernova ulica 20. 10% popust.

Galanterija:

Krisper Ant. Mestni trg 26, 8% popust. Glej tudi pod »Čevlji«.

Samec Ivan, Mestni trg 5—10% popust in sicer pri strogo markiranih predmetih 5%, pri navadnem galanterijskem blagu 10%.

F. M. Schmitt, Pred Škofijo 2, Lingarjeva ulica 1, 5% popust.

Gostilne, restavracije, hoteli:

Ant. Kajfež, pri belem Kranjcu, Florijanska ulica, 5% popust.

Hotel **Metropol-Miklič**, nasproti glavnega kolodvora, 20% popust od netto — hotelskih cen in prenočišč.

Hotel **Štrukelj**, vogal Kolodvorske — Dalmatinove ulice, 10% popust na hrani v restavraciji in na sobe v hotelu.

Jestvine:

»Riba«, Gradišče 7, 5% popust pri nakupu svežih rib.

Urbas Marija, Komenskega ulica, pristne kranjske klobase, zajamčeno iz samega svinjskega mesa, 50 p pri komadu, mesto 3.50 Din samo 3 Din.

Konfekcija, modne trgovine:

F. K. Derenda, konfekcija Frande, Gradišče 2, 10% popust pri takojšnjem plačilu.

Fabiani-Jurjevec, Stritarjeva 5 (v lastni hiši) 12% popust pri takojšnjem plačilu.

Lukič Fran, Stritarjeva 9, 10% popust.

J. Maček, Aleksandrova 12, — 10% popust. Moška in dečja oblačila.

P. Magdič, Aleksandrova cesta 1, — 10% popust.

I. C. Mayer, Stritarjeva ul. — 10% popust.

Franjo Novak, Kongresni trg 15, specijalna trgovina sukna, 10% popust.

Drago Schwab, Aleksandrova cesta 7 — 10% popust pri takojšnjem plačilu.

A. & E. Skaberne, Mestni trg 10 — 10% popust.

Triglav, industrija perila in obleke (Josip Olup), Stari trg 2, 10% popust.

A. Žibert, Kongresni trg 19 — glej pod »Čevlji«.

A. Žlender, Mestni trg 22, 10% popust.

Kolesa, pisalni stroji:

Ivan Jax & sin, 10% popust, tudi na obroke.

Kopališča — glej zdravilišča!

Krznarstvo:

Eber Eligij, Kongresni trg 7, 10% popust.

L. Rot, Mestni trg 9 — 10% popust.

Krojači:

Fran Iglič, Pražakova ulica 10, 30% popust.

Modistinje:

Ivanka Stegnar, Stritarjeva ulica 9 — 10% popust. Tudi na redne obroke.

Optiki:

O. F. Goldstein, pod Trančo 1, 10—15% popust.

K. Jurman, Šelenburgova ulica, 10% popust.

Fr. P. Zajec, Stari trg 9, 10% popust.

Papir, šolske in pisarniške potrebščine itd.

Ivan Bonač, Šelenburgova 5, 5% popust.

Nova Založba, Kongresni trg 7, 10% popust.

M. Tičar, Šelenburgova 1, Sv. Petra c. 26, 10% popust.

Pletilna industrija:

Kos Fran, Židovska ulica 5, 6% popust.

Steklo, posode itd.

F. Kollmann, Mestni trg, 5% popust.

Železnina:

Schneider - Verovšek, Dunajska cesta 16, 15% popust.

Fr. Stupica, Gosposvetska cesta 1, 5% popust proti takojšnjemu plačilu. Izvzet je stavbni materijal (cement itd.).

Zdravilišča, kopališča:

Dobrna pri Celju. Zdravilišče 50% popust na kopeli, stanovanju in taksah za čas pred in po seziji.

Laško. Radio Therma, glej spodaj OUZD!

Lipik, zakladno kupalište, 50% popust od 1. septembra preko zime do 15. junija za sobe kopanje in takse.

Rogaška Slatina: V pred — in posezoni 1934 (predsezona: 1. maj do 15 junij; posezona: 1. september do 30. september (bomo nudili) proti običajnim izkaznicam, odnosno legitimacijam:

a) članom: 50% popust pri stanovanju, taksi ter 50% popust, odnosno režijske cene pri kopelih;

b) žene in nepreskrbljeni otroci: 50% popust pri stanovanju in taksi; 25% popust pri kopelih in zdravilnih sredstvih.

Na način, ki se bo določeval sproti, se bodo olajšali plačilni pogoji članom i njihovim soprogam, odnosno nepreskrbljeni deci pri morebitnih aranžmanih popolne penzije.

Rimske Toplice, 50% popust za stanovanje, zdravljenje in kopanje v pred in po sezoni.

Slatina-Radenci, 50% popust za zdravljenje v pred in po sezoni na cene stanovanja, kopeli in taks (razen občinskih in ev. državnih).

Varaždinske Toplice. 50% popust v pred in po sezoni od 1. septembra do 15. junija na cene stanovanja, kopeli in zdravniški pristojbini (kurtaksa).

Okrožni urad za zavarovanje delavcev:

a) v posezoni v času od 15. septembra do 15. junija v zdravilišču Radio Therma Laško. Oskrba za 10 dni 600 Din, za 20 dni 1100 Din. S tem je plačano stanovanje, hrana, kopeli in zdravniška oskrba. To je minimalna oskrbnina v svrho kritja režijskih stroškov;

b) v fizikalnem kopališču v Ljubljani in v Mariboru, 20% popust na normalne cene.

Hotel Slon:

Parna kopel s perilom mesto 16 Din samo 10 Din.

Kadna kopel s perilom mesto 14 Din samo 10 Din.

Kadna kopel II s perilom mesto 10 Din samo 8 Din, a samo v torkih, sredah, četrtkih in petkih.

Pogrebi:

Pri Mestnem pogrebnem zavodu v Ljubljani znaša popust: v I. razredu 400 Din, v II. razredu 250 Din in III. razredu 170 Din ter IV. razredu 100 Din.

Društvo se je pa obrnilo za popuste tudi še na druge znane tvrdke, hotele, zdravilišča itd. Skušali bomo doseči popuste v gledališču, pri kino-predstavah, znižanje elektrike, plina, na električni železnici itd., deloma imamo že obljube.

Nadaljevanje sledi v prihodnji drž. upokojencem namenjeni številki »Našega Glasa« v februarju 1934.

*

Za malenkostno članarino mesečno 3 Din uživajo torej naši člani ugodnosti, ki jih pač ne sme in more nihče podcenjevati.

Poleg vseh teh udobnosti dobe vsi naši člani, predvidoma vsak drugi mesec, letno najmanj 5—6 številk našega strokovnega glasila »Naš Glas« brezplačno, na **društvene stroške!**

To ugodnost nudi društvo svojim članom, ker uvideva, da je mnogo naših članov, ki žive pri sedanjih nezadostnih prejemkih v takih okoliščinah, da pri najboljši volji ne morejo postati stalni naročniki »Našega Glasa«, **dasiravno je letna naročnina 40 Din za dvakratno mesečno izdajo minimalna in gotovo gosegljiva vsaj za vse boljše situirane tovariše!**

Društvo apelira zgolj na tiste svoje člane, ki to zmorejo, da postanejo oz. ostanejo redni naročniki vseh številk tega prepotrebnega lista in da pridobivajo naročnike.

Vseh navedenih in nadaljnjih popustov so deležni naši člani za sebe in seveda tudi za svojce (ženo in nepreskrbljene otroke) le, **če se izkažejo pri nakupu blaga oz. porabi zdravilišč itd. z našo legitimacijo. Te legitimacije pa jim bo društvo moglo izdati le, če je celotna članarina za dotično leto že poravnana.**

Vrhu tega zahtevajo nekatere tvrdke in zdravilišča tudi legitimacije s fotografijami, torej je najenostavneje, da ima vsak član s seboj poleg društvene legitimacije tudi železniško.

Vsa natančnejša pojasnila dobe člani pismeno ali pa ustno v društveni pisarni v Delavski zbornici (Miklošičeva cesta 22) glavni vhod, — kjer je v pritličju dvorana. — II. nadstropje. Uradne ure: **vsak torek in četrtek od 5. do 6. ure popoldne in v sredo od 11. do 12. ure dopoldne.**

Društvo dobi po novem letu svojega inkasanta za Ljubljano in vso okolico. Izostali bodo neprijetni in zamudni pismeni opomini za vplačilo zaostale članarine; s tem bo pa tudi ustreženo večini članstva in omogočeno redno delovanje društva.

Društvo drž. upokojencev(-enk) v Ljubljani.

Zelo primerna

BOŽIČNA DARILA!

*

Največja izbira!

*

Oglejte si naše izložbe!

A. & E. SKABERNE

LJUBLJANA

Z dobrim blagom in nizkimi cenami boste postreženi pri

P. MAGDIČ

LJUBLJANA

Nogavice, kravate, žepne robce, rokavice, vezenine, čipke, D. M. C. sukanec, gumbi, potrebščine za šivilje, krojače in čevljarje v največji izberi pri

Josip PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

V LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudninsko vodo.

DEŽNIKE

NOGAVICE

VSE IZ LASTNE TOVARNE

v priznano solidni in elegantni izdelavi **oddajamo po tovarniških cenah** V NAŠIH PRODAJALNAH V LJUBLJANI

PREŠERNOVA ULICA 20
PRED ŠKOFIJO ŠTEV. 19

prva jugoslovanska tovarna dežnikov in nogavic

JOSIP VIDMAR

! PORAVNAJTE NAROČNINO !

Priporoča se cenj. občinstvu

špecerijska trgovina

LESKOVIC & MEDEN

Ljubljana, Jurčičev trg 1

MANUFAKTURNA TRGOVINA

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA — STRITARJEVA ULICA 5

Priporoča svojo veliko izbiro volnenega blaga za gospode in dame. Belo blago za različno perilo v poljubni širini. Krasna zaloga zastorov in preprog. (Pliš, tapestri itd.) — Puh, perje, kapok. volna, žima vedno v zalogi. Blago je iz prvovrstnih angleških in čeških tovarn. Gg. uradnikom proti takojšnjemu plačilu 10% popusta.

Kr. dvorni dobavitelj

ANTON VERBIČ, Ljubljana

Delikatese Telefon 2673 **Špecerija**

Najnižje cene! Sveže blago! Skrbna postrežba!

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin.

Krojaški atelje

FRAN IGLIČ, LJUBLJANA

Pražakova ulica.

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Ivan Perdan nasl., Ljubljana

Veletrgovina kolonijalnega in špecerijskega blaga.

Nudi po najnižji dnevni ceni: kavo, riž, testenine, najfinejše namizno olje, čaj, žganje ter vse drugo specerijsko blago.

Postrežba točna in solidna.

Tovariši!

Kupujte pri tvrdkah, ki oglašujejo v „NAŠEM GLASU“! Kdor podpira nas, ga podpiramo mi!

Za dame najelegantnejši plašči izgotovljeni in po meri
Za gospode po meri vsakršna oblačila
Sport za dame in gospode
vsa sportna oblačila, dežni plašči, trenčkoti, pumparice, posebno
za smučarski sport, smučarske drese, najmodernejših oblik
izgotovljene po meri
Za deco razna oblačila izgotovljena

K. Pučnik

Šelenburgova ulica št. 1 nasproti kavarne „Zvezda“

Za cenj. uradništvo znatno nižje cene in ugodnosti pri odplačevanju

Sukne in površnike

Velika zaloga oblek in perila iz lastne tovarne **Triglav** — Izdelava tudi po naročilu

za gospode in dečke

Dobite v veliki izbiri pri

OLUP

STARI TRG 2

Gostilna pri Kolovrátarju Ljubljana

Pred škofijo 14

Toči pristna štajerska in dolenjska vina. Gorka in mrzla jedila vedno na razpolago. — Cene zmerne, postrežba točna. Za obilni obisk se priporoča

Tomaž Bizilj

Bluze, damsko in moško perilo, razne pletenine, kravate, rokavice, nogavice in torbice, kupite najbolje pri tvrdki **Miloš Karničnik**

Ljubljana, Stari trg 8

Varno naložite svoj denar v

VZAJEMNI POSOJILNICI

REGISTROVANI ZADRUGI Z OMEJENO ZAVEZO

V LJUBLJANI ◆ MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7

POLEG GRAND HOTELA UNION V LASTNI PALAČI

Obrestuje najugodneje
Telefonska številka 2412
Štev. poštne hran. 11.165

Telefon štev. 2312
Račun pošt. hran. 10.761

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske lista. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

Širite „Naš Glas“

Zadruga državnih uslužbencev za nabavo potrebščin, Ljubljana

Vodnikov trg št. 5. **r. z. z o. z.** **Telefon št. 2421.**

Državni uslužbenci!

Vaša nakupovalnica mora biti edino zadružna prodajalna. V zalogi ima vedno sveže specerijsko blago. Dostava na dom brezplačna. Preskrbuje kurivo, posreduje nakup manufakturnega blaga pri Zadrugi državnih železničarjev in pri tvrdki Teokarović.

Širite zadružno misel med svojimi tovariši!

Izdaja za konzorcij „Naš Glas“ odgovorni urednik dr. Karl Dobida. — Tiska Učiteljska tiskarna (predstavnik Francè Štrukelj). Vsi v Ljubljani.